

Remissvar på Agenda 2030-delegationens slutbetänkande

För att Sverige ska nå målen i Agenda 2030 krävs att alla delar av samhället samverkar. Då forskningsinstitutens betydelse för forskning, innovation och hållbar utveckling inte nämns i Agenda 2030-delegationens slutbetänkande vill RISE i detta remissvar kort beskriva denna roll.

RISE bidrag till Agenda 2030 handlar framförallt om att stödja det svenska samhället och industrin i arbetet mot en hållbar utveckling. I forskningspropositionen från 2016 står det att ”Det övergripande målet för industriforskningsinstitutet under RISE AB är att de ska vara internationellt konkurrenskraftiga och verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse”. RISE Research Institutes of Sweden har av Näringsdepartementet huvuduppdraget att vara internationellt ledande forskningsinstitut. RISE bidrar till hållbar utveckling i näringsliv och samhälle genom att skapa innovationsinfrastruktur med internationell konkurrenskraft, i hela värdekedjan.

2020 är vårt mål att 100% av RISE kunduppdrag ska vara hållbarhetsdeklarerade och kopplade till något av de globala utvecklingsmålen. Hållbarhetsdeklarationen för våra projekt ska genomföras av ansvarig projektledare/forskare före varje projekts uppstart, vilket innebär att hållbarhetsfrågorna kommer in tidigt i finansierings- och säljprocessen. Alla våra tjänster ska också hållbarhetsdeklarerats vilket ska fungera som en kvalitetssäkring där risker och möjligheter har belysts utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Hållbarhetsdeklarationerna blir också ett verktyg för att rikta in forskningen mot nya områden och täcka in fler aspekter av hållbarhet, samt för att upptäcka potentiella risker i forskningen – kan den påverka vissa hållbarhetsmål negativt?

Idag samlar RISE mer än 2700 medarbetare och driver drygt 120 test- och demonstrationsmiljöer. Det gör RISE till ett av Europas största polytekniska institut (efter Fraunhofer i Tyskland, CEA i Frankrike och TNO i Holland). Internationellt är RISE en unik satsning på gränsöverskridande, tvärfunktionell forskning och innovation. Den bredd som finns inom RISE, både vad gäller kompetensområden och tjänsteutbud, är ovanlig även i en internationell jämförelse med andra polytekniska institut.

RISE forskare, testbäddar och nätverk utgör en viktig del i det svenska innovationssystemet. Av RISE omsättning på drygt 3 miljarder kronor 2018 kom 51 procent från näringsliv och offentlig sektor genom uppdrag och forskningssamarbeten, varav cirka 30 procent från små och medelstora företag, SMF.

RISE arbetar inom ett stort antal branschspecifika forsknings- och innovationssystem tillsammans med kunder och samarbetspartners. Institutets forskare har lång erfarenhet av att bedriva forskning med såväl stora som små- och medelstora företag, ofta i samverkan. Genom att komplettera och tillgängliggöra kompetenser, stor tvärdisciplinär förmåga samt fysisk forsknings- och innovationsinfrastruktur, bidrar RISE till att öka värdet av de insatser som stat och näringsliv gör.

RISE Research Institutes of Sweden AB

Postal address
Lindholmen 8077
402 78 GÖTEBORG

Office location
Lindholmen 7A
417 56 GÖTEBORG

Telephone / Telefax
010-516 50 00
033-13 55 02

E-mail / Internet
info@ri.se
www.ri.se

Reg.number
556464-6874
VAT number

RISE driver även projekt för omställning på branschnivå. Exempelvis innovationsklustret Fossilfritt flyg 2045 som samlar hela värdekedjan för produktion och nyttjande av fossilfritt flygbränsle. Ett annat aktuellt exempel är ett projekt där RISE samlar byggsektorn för att leda arbetet med att ta fram en nationell strategi för en klimatneutral cement- och betongindustri.

RISE vill avslutningsvis peka på behovet av att arbetet för att nå de svenska miljömålen och Agenda 2030 sker integrerat. Detta perspektiv saknas i slutbetänkandet. I en kundundersökning genomförd av RISE svarar allt för många företag att de inte känner till hållbarhetsmålen i Agenda 2030. En bättre integrering av Agenda 2030 och de svenska miljömålen skulle kunna vara en bra väg fram för att få ett större genomslag av miljömålen inom agendan och främja informationsspridningen då miljömålen benämningar i många fall är lättare att ta till sig för gemeneman.

Kapitel 8.1 Agenda 2030 i finansieringen av forskning och innovation

RISE delar delegationens bedömning att regeringen i kommande forskningsproposition bör prioritera utmaningsdriven forskning och innovation inom områden som bidrar till en omställning till hållbar utveckling i linje med Agenda 2030 samt även fortsättningsvis verka för att utformningen av EU:s ramprogram för forskning och innovation på motsvarande sätt stödjer Agenda 2030.

RISE genomförde under 2019 en kartläggning av hur forskningsfinansiärer förhåller sig till Agenda 2030. Kartläggningen visar att man på skilda sätt och med olika ambitionsnivå fäster vikt vid Agenda 2030 i sina utlysningar. Ett mer samlat och likvärdigt fokus på detta från forskningsfinansiärernas sida är önskvärt.

Kapitel 9.3 Regional tillväxt

RISE är en regional aktör och har etablerat ”SMF-noder” i Kalmar län samt i Norrbotten och Västerbotten. SMF-noderna syftar till att stärka konkurrenskraften bland regionernas små och medelstora företag genom FoU-insatser från RISE eller i samarbete med något av de regionala lärosätena. Operativt sker uppsökande verksamhet till SMF-bolag tillsammans med aktörer i det regionala innovationssystemet för att identifiera behov som vi kan bemöta med FoU-insatser. I norr bemannas noden i samarbete med LTU Business och i Kalmar med Linneuniversitetet. Under 2019 etablerar RISE två nya SMF-noder i Östra Mellansverige, i samarbete med Linköpings Universitet och Mälardalens Högskola. Samtidigt för vi ihop med Region Skåne, Lunds Universitet och regionens kluster en dialog kring att etablera en FoU-nod i Skåne. Dessa noder kan bidra till stärkt lokal och regional konkurrenskraft i syfte att uppnå en miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling.

Kapitel 11.3 Resursmobilisering för omställning

Delegationen skriver att nya samarbetsformer mellan det offentliga, näringslivet och forskningen bör uppmuntras för att främja innovation och mobilisera resurser. RISE vill här peka på de väl fungerande samverkansformer som idag finns, exempelvis de strategiska innovationsprogrammen som finansieras av Vinnova, Energimyndigheten och Formas. RISE tillgängliggör dessa medel för näringsliv och offentlig sektor genom forskningsarbeten och bidrar på så sätt till förnyelse och omställning. RISE bidrar därmed till förändring i linje med Agenda 2030 och stärker samarbeten i samma riktning.

Kapitel 11.4 Privata beställare, leverantörer och offentlig upphandling

RISE delar delegationens bedömning att det finns behov av att tydliggöra möjligheten att genomföra hållbara upphandlingar, men vill också betona vilket kraftfullt verktyg innovationsupphandlingar kan vara för att ta fram nya mer hållbara lösningar på samhällets behov. RISE kan, tillsammans med Upphandlingsmyndigheten, ge stöd och öka kompetensen hos beställarna om hur hållbarhetskrav kan formuleras och hur de kan genomföra innovationsupphandlingar.

Med vänlig hälsning

Magnus Rignell

Chef Hållbarhet och Kvalitet